

Raforkumálaskrifstofan
Vatnamælingar

Skilagrein 84
Vesturl. án vhm

Traðardalsá og Hvammsá í Saurbæ,

Dalásýslu.

Reykjavík, 21. maí 1954

Sigurjón Rist

Traðardalsá og Hvammsá í Saurbæ,

Dalásýslu.

17. maí 1954.

Dagana 16. og 17. maí 1954 athugaði ég ár í Saurbæ, Dalasýslu, með tilliti til virkjunar fyrir sveitina, sem telur um 30 býli frá Stór-Holti að austan að Tjaldanesi að vestan. Þar kemur helst til greina að ná saman ánum Traðardalsá og Hvammsá og virkja þær í einu orkuveri hjá bænum Kjarlaksvöllum. Staðhættir eru þeir, að þarna er rösklega 20 metra náttúrlegt fall á um 300 m leið.

Vestari áin, sem heitir Traðardalsá, fellur niður austan við melhrygg og klettarana ofan við Kjarlaksvelli og brýst þar fram um klettahaft. Hvammsá er þar 200 m norðaustar og er þar um átta metrum hærrí, en fer lakkandi til norðurs. Þarna er hægur vandi að ná Hvammsá til Traðardalsár.

Ég mældi þarna eina línu á milli ána, sem er á þessa leið. Vatnsborð Hvammsár í hæðinni 0 m.

Hæð m	Lengd m	
0	0	Hvammsá
1,3	33	
1,4	83	Hæsti hryggur (melur)
+ 2,0	131	Mýri
+ 5,9	200	Klöpp austan Traðardalsár
+ 8,6	200	Traðardalsá, vatnsborð

Sennilega yrði heppilegra að taka Hvammsá upp nokkru neðar, eða þannig að lón ofan við stíflu þar yrði í sömu hæð og inntakslónið við Traðardalsá.

Klöppin vestan Traðardalsár var um fjóra metra yfir vatnsborði. Stífla, sem hækkar vatnsborðið um þessa fjóra

metra yrði um 35-40 m löng.

Hagkvæmasti staðurinn fyrir stöðvarhús virðist tungusporðurinn á milli ána. Nánar til tekið, stöðvarhúsinu yrði sennilega valinn staður rétt fyrir neðan fossinn Gullfoss í Hvammsá.

Halla- og lengdarmæling frá hússtöði upp að vörðunni?

Hæð m	Lengd m
0	0 v.b. Hvammsár (hjá stórum st.)
5,10	27
8,77	71
12,35	133
16,00	165
19,35	192
22,67	232
26,32	290 klöpp hjá vörðu

Vatn.

Hinn 17. maí var rennsli ána $7 \text{ m}^3/\text{sek}$, en þá voru miklir vatnavextir í Dalasýslu. Vatnasvið ána samanlagt er 34 km^2 . Ár í Dalasýslu eru að jafnaði vatnslitlar síðla sumars og á veturnum í frostum. Traðardalsá kemur úr Hafratindi (923 m) og dalurinn snýr mót norðri, svo að fannir endast þar lengi fram eftir sumri, af þeim sökum mun vera hlutfallslega meira vatn í henni síðla sumars en öðrum ám í Dalasýslu. Að svo stöddu verður lítið sagt um rennslið, það þarf að athugast síðla sumars og að vetri til. En ætla má að rennslið í báðum ánum til samans sé ekki oftar undir $0,9 \text{ m}^3/\text{sek}$.

Reykjavík, 21. maí, 1954.

S. Rist